

klagelige Fejltagelser, der ere skete ude omkring i Landet. Man har endogsaa brugt det Udtryk, at der var Nødstilstand til Stede. Men det har ikke været muligt at faa nogen som helst Oplysning i saa Henseende. Ærede Medlemmer ville af Betænkningens to Bilag se, at man har henvendt sig til den højtærede Minister for det Tilfælde, at han skulde ligge inde med saadanne Oplysninger eller skulde kunne fremskaffe dem indenfor en rimelig Tid, men ifølge den højtærede Ministers Skrivelse var han ikke i Besiddelse af saadanne Oplysninger, ligesom han heller ikke kunde fremskaffe dem indenfor en rimelig Tid. Vi staa altsaa her overfor Udtalelser eller Rygter, om jeg maa bruge det Udtryk, noget fast have vi ikke at gaa ud fra. Men naar det nu blev sagt ogsaa fra den højtærede Indenrigsministers Side, at der er Vanskeligheder til Stede, saa mene vi at have gjort, hvad der med Rimelighed kan forlanges, naar vi stille 1 Mill. Kr. til den højtærede Ministers Disposition, for at han kan raade Bod paa disse Vanskeligheder.

En anden Grund til Lovforslagets Fremkomst, som er anført i selve Lovforslaget, er den, at der er et saa overordentlig stort Antal Ansøgere. Man har nævnt, at der er saa mange Ansøgnings inde nu, at ikke mere end $\frac{3}{8}$ af dem vil kunne bevilges, hvis Beløbet ikke forhøjes. Jeg var inde paa denne Sag allerede ved første Behandling og har ikke forandret Standpunkt i saa Henseende. Jeg kan ikke se, at den Omstændighed, at der er et større Antal Ansøgere, end der kan skaffes Statslaan til, betyder andet og mere, end hvad der finder Sted paa alle andre Omraader i Samfundet, hvor altid Ønskernes Tal er større end, hvad der kan opnaas. Jeg kan altsaa ikke indse, at den Omstændighed, at der er en stor Del Mennesker, som ønske at faa bevilget Statslaan for at komme i Besiddelse af Husmandsbrug, i og for sig skulde være nogen Grund til atter og atter at forøge Bevillingerne. Jeg har nævnt, at vi allerede, efter at Loven blev given i 1899, have forøget Summens Størrelse to Gange, og hvis vi blive saaledes ved, komme vi op til ganske uoverkommelige Bevillinger for Staten. Jeg skal føje til, at saa meget mere ængstelige have Flertallet og jeg været ved vedblivende at forhøje Bevillingerne, som det er vor Overbevisning, at man her er inde paa et Omraade, hvor man langt fra har tilstrækkelig Erfaring til at overse Forholdene. Vi vide endnu slet ikke noget rigtigt om, hvorledes For-

holdene ville stille sig baade for Statskassen og for dem, som have faaet bevilget Statslaan; der kan her komme meget ubehagelige Overraskelser. Der er vel Grund til at høre Erfaring, før man vedbliver at køre op med Bevillinger og sige: paa dette Omraade skulde vi blive ved at bevilge, thi det er et godt Formaale. Det er rigtigt, at det er et godt Formaale, og det har min varmeste Sympati, eftersom jeg selv i sin Tid har gennemført Forslaget her i Rigsdagen. Men jeg holder paa, at man skal have Erfaring, inden man kører alt for højt op med Statens Bevillinger paa dette Omraade, saa meget mere som det ikke kan nægtes, at man hører rundt omkring fra forskellige Egne, at hele denne Sag paa enkelte Steder synes at være bleven ført ind i et noget forkert Spor. Jeg skal ikke komme med løse Udtalelser og Rygter og skal derfor ikke komme dybt ind herpaa, men kun udtale, at hvis denne Sag bliver Genstand for privat Spekulation til privat Fordel, er det den største Ødelæggelse, der kan ske for selve Loven. Hele Sympatien for Statens Bevillinger vil tabe sig, hvis ikke al Spekulation fra privat Side paa dette Omraade kan stoppes. Nej, Opgaven er at hjælpe Smaafolk til Hjem, men ikke at hjælpe Spekulanter til at tjene Penge paa dem. Jeg har ikke villet undlade at udtale disse Ord som en Advarsel, da man jo desværre hører forskellige Ting om denne Sag, som ikke ere saa heldige.

Der er af et Mindretal stillet et Ændringsforslag, som gaar ud paa, at Fordelingen for Fremtiden skulde finde Sted paa en anden Maade end efter den gældende Lov. Mindretallet vil jo faa Lejlighed til selv at motivere Ændringsforslaget, men jeg vil gerne straks paa egne og paa andre Medlemmers Vegne indenfor Udvalget tilføje et Par Ord om dette Ændringsforslag, netop fordi jeg ikke skal kritisere Ændringsforslaget i og for sig eller dets Tanke, men fordi jeg ønsker at udtale, at man fra Udvalgets øvrige Medlemmers Side i Virkeligheden deler Mindretallets Betragtninger, at Fordelingen nu foregaar paa en mindre heldig Maade. Det kan ikke være heldigt, at Oprettelsen af Husmandsbrug koncentrerer i den Grad stærkt paa enkelte Amter, saaledes som det finder Sted i Øjeblikket, og at altsaa en overvejende Del af Statslaanet gaar til ganske enkelte Dele af Landet. Efter Loven skal det fordeles væsentlig i Forhold til Ansøgnernes Antal. Naar de andre Medlemmer af Udvalget ikke have sluttet sig til